

Index Vocabulorum.

Invo^catio.
Inutile.
Joannes Chrysostomus , Bap-
tista.
Joci , Jocosè.
† Jocularis.
Ira , iracundia.
Ipse , Ipsa , Ipso jure.
Irenarchæ.
Irregularitas.
Irrilio.
Irritum , decretum irritans.
Jubilæus.
Jubilados.
Judæi.

Jude^x.
Judicata res.
† Judicialia , judicialiter.
Judicium.
Jurisdictio ordinaria , delega-
ta , prorogata.
Jurisdictio laecularis in Ec-
clesiasticis , personis Eccle-
siasticis , & quæ sunt mixti
fori.
Junta^s.
Juramentum.
Juris Consultus.
Juros.
Jus naturale , divinum , spi-

rituale , humanum , Pon-
tificium , Romanum , Ita-
licum.
Justitia.
Justi^t, justificatio.
Jurisdictio ordinaria , delega-
ta , prorogata.
Juvenus.
Juvenes , Juventus.
Juxta.

K

K Alendarium.
Kyrie eleison.

D. AEGIDII

DE CASTEJON, ALCANTARENSIS ORDINIS EQUITIS, CATHOLICÆ MAJESTATIS A CONSILIIIS; ALPHABETUM JURIDICUM, CANONICUM, CIVILE,

Theoricum, Practicum, Morale, atque Politicum.

LITERA A.

A , AB , AC , AD ,

Præpositiones.

- 1   **E** dictiones, quando inclusivæ, vel
exclusivæ ponantur? Hermofill. I.
24. gloss. 2. num. 33. tit. 5. p. 5.
Riccius p. 2. collectan. 389.
- 2   De natura dictionum *A*, *AD*,
Gonçal. gloss. 12. §. 1. à num. 21.
Garc. gloss. 6. num. 41. vers. *Ad*
septimum.
- 3   De natura dictionis *Ac*, Gonçal. gloss. 35. n. 24.
- 4   † *A*, apud Romanos, absolutionis nota. Alexand.
ab Alex. Genial. dier. lib. 3. cap. 14. Indeque recte
litera salutaris dicitur. Cicer. pro Milon.
- 5   De multiplici hujus literæ significatione, fusæ
trahant omnes ferè Lexici, ex quibus sexcento-
D. de Castejon Alphab. Jurid. Tom. I.

rum loco, sequentes Juridi^ci notandi. Alex. Scot-
tus, Barnab. Briffoni^s, Panculf. Præte^r, Si-
mon Schardius, Jac. Spigelius, Nicol. Vig-
ilius &c.]

ABASTOS, SEU ANNONA.

De los Abastos , seu de Annona , quomodo
licitanda , & quibus addicenda ? Bobad. lib. 3.
Polit. cap. 4. per tot. Et vide verbo Frumentum ,
num. 1. & verbo Universitas , num. 19. & num.
54. part. 1.

ABBAS, ABBATISSA.

De Abbatibus , & eorum officio , dignitate , &
privilegiis. Garc. gloss. 48. §. 3. à n. 59. Ant. Aug.
p. 1. lib. 9. tit. 43. 45. & 49. Germon. 2. de Sa-
cro. Immunit. 7. & lib. 3. cap. 9. Narb. I. 59.
gloss. 1. à num. 63. tit. 4. lib. 2. Barbol. 1. de ju-
Eccles. 17. Riccius p. 4. collect. 955. & p. 6. col-
lect. 2414.

A

Et

2 Alphabetum Juridicum, Canonicum.

Et de nomine Abbatis, Petr. Gregor. cap. 10. num. 1. de Constitutis.

Et an Monachorum appellatione continantur? Valentius. conf. 74. à num. 58.

Et de jure quod habent in conferendis beneficiis, Tondut. de Benef. quest. 2. p. cap. 3. §. 9.

Et an Dicecfaonum, seu Ordinariorum voce continantur? Covarr. in cap. 19. de testament.

Et cuius aetatis esse debeant, Narbon. Annal. ann. 25. quest. 57.

2 De Abbatum electione, confirmatione, & benedictione, à quo fiat, & quid benedictione consequuntur, & quibus insignis utantur? Lantmet. 2. de veter. Cler. p. 2. cap. 4. Barbos. de Episcop. allegat. 27. à num. 51.

Et quanto postulenter, vel elegantur? Barbos. cap. 7. num. 3. de confusione.

Et an possit eligi, vel postulari in Abbatem, non professus? Barbos. cap. 13. de elecit. cap. 2. ubi Covarr. de sefam.

Et quod non ab Episcopo, sed Monachis instauratur, caus. 18. quest. 2.

Et quod Laici nequeunt in Abbates, & quando contrâ observatum? Filefac. de sacrileg. laicor. p. 834.

3 Abbas, vel Abbatissa, sine consensu Capituli, que possint, vel non, efficere? Cujac. cap. 1. & tot. tit. de his, quae sunt à Prelatis.

Et an Abbas Tonitram conferat? cap. 13. ubi Cujac. de re judicat. distinct. 69.

Et in quibus dispensare queat? Petr. Gregor. lib. 1. de re scripti. cap. 13. n. 21.

Et an possit Ecclesias habere, vel in illis Presbyteros constitutus? caus. 16. quest. 1. & 2.

Et an possit Monachio licentiam concedere dicensi à Monasterio? caus. 17. quest. 3. 4.

Et an possit sine licentia Monachorum Monachum recipere? Lantmet. 2. de veter. Cler. part. 2. cap. 5.

Et an consensum prestatre alienationi rei emphaticae? Aug. Barbos. in addit. ad Emmanuel. Barbos. super leg. Lusit. lib. 4. tit. 39. num. 124.

Et an Monasterio delatum repudiare? Salgad. Labyr. 1. part. cap. 12. à num. 15. & 2. part. cap. 14. num. 101. & seqq.

4 Sine licentia Abbatis Monachi non sunt ordinandi, dist. 58.

5 Qua Abbatis fuerunt, Monasterio queruntur: & quid si fiat Episcopus? caus. 18. quest. 1.

6 Abbatum unus solus obtinere debet. Anton. Auguſt. part. 1. lib. 9. cap. 46. Filefac. de sacrileg. laicor. pag. 834.

7 Ducas Abbatis nemo obtinere potest. Ant. Aug. part. 1. lib. 9. tit. 46.

8 De manu laicorum Abbatiae accipi nequeunt. Vide infra verb. Laici, n. 19.

9 Abbas negligenter excommunicatur. Ant. Aug. part. 3. lib. 37. tit. 71.

10 Abbas convenienter potest pro causa ipsum, & continentur tangentibus. Barb. cap. 21. de re scripti.

11 Abbas an possit esse Confiliarius Regis, & Praelatio habitat incedere? Barb. vot. 89.

12 De Capitulo Abbatis, Ant. Aug. part. 1. lib. 9. tit. 47. Vide infra verb. Capitulum. num. 19.

13 Abbates an sint sub Episcoporum potestate? Ant. Aug. part. 1. lib. 9. tit. 60. & seqq. Filefac. de auct. Episc. cap. 7. praecepit §. 3.

14 De Abbatis, & earum munere, Ant. Aug. p. 1. lib. 9. tit. 95. Geronim. 3. de Sacror. Immunit. 10. Riccius part. 6. collect. 2415. & part. 7. collect. 2675. Arauj. tract. 1. de Stat. Eccles. quest.

1. Tondut. 1. quest. Can. part. 2. cap. 2. §. 9.
Et an possit excommunicari ab Episcopo, & ex quibus causis? Arauj. tractat. de Stat. Eccles. quest. 1.

Et quam aetatem habere debeant, Narbon. Annal. ann. 40. quest. 2.

Et an possit suis Monialibus benedicere, & praedicare? Dian. tom. 3. tract. 1. resolut. 73.

† Non possunt excommunicare, nec absolvere, nec judicare, nisi quedam ex illis habeant de confusione; possunt verò instituere & suspendere suos subditos. Cardos. in praxi Judicium & Advocat. verbo Abbas, n. 9. Farin. in praxi, p. 5. quest. 146. n. 19.

Abbatissæ nunquam licet subiectarum sibi Monialium Confessiones audire, potuerunt. Gonzal. in cap. nova quedam, de penit. & remiss. num. 4.]

De Abbatum potestate in Ordinibus conferendis, & dimissoriis ad illos dandis, Trident. sess. 23. cap. 10. de reformat.

Et quibus conferre possint? Riccius part. 4. collect. 1256.

† Abbes Principali dignitate condecorati. 16 Conr. Lancellot. in Templo omnium Iudic. f. 864. Joach. Stephan. de Jurisd. l. 4. c. 7. & 8.

Abbatum piorum ac doctorum, item impiorum & indoctorum exempla. Jo. Wolf. in Indic. memor. verb. Abbas.

Abbas Abbatum dici vult Cluniacensis. Chro- 17 nica. Cuffi. lib. 4. c. 62.

Plura de Abbatibus Aſcan. Tamburinus in suo 18 Traſtatu de Jure & Privilegiis Abbatum & aliorum Prelatorum, Episcopis inferiorum. Ubi in Tom. I. per 27. Disputationes, de eorum origine, Abbatiarum Commendatione, Elecione, Confirmatione, Benedictione, Exemptionibus, Privilegiis, Pontificibus Inſigniis, Præeminentiis, Moribus & Doctrina.

In Tom. II. de corundem Potestate spirituitali, praefertim quad Pontificalia & Ecclesiæ Sacra- menta, Censuras & omnia Vota, per 24. Disputat.

In Tom. III. per 17. Disput. de eorum Potestate in univerſali bonorum temporalium admis- tratione; in Novitius recipiendis, Apofatis tractandis, ac de Spolis & Judicibus Conservatoriis instituendis. Cum 121. Rota Rom. De- cisionib. ad Autoris doctrinam facientibus. Ac tandem Praxi criminali & iudicaria Abbatum, per 19. Quæſiones.

Quæſius & ult. Tom. totus versatur circa Ab- batibus, & Præxim guberndi Moniales. Cum Formulario Epistolarum Paſtoralium, Institutiōnum, Ordinationum, Reformationum, aliorumque pro eisdem Monialibus agendorum.]

ABBREVIATURÆ. Vide Notæ.

Abbreviaturæ sunt prohibitæ. Gonçal. gloss. 70. n. 71.

Et non probant, l. 7. tit. 19. part. 3. Garcia de Nobilit. gloss. 4. n. 35. Ciriac. controv. 64.

(a) De modo legendi Abbreviaturas in jure, 2 legendum Opulculum annexum Floribus legum Roselli.

De eidem complura lectu digna scripsere Ritterhus. in Nov. p. 6. c. 2. n. 8. Stok. de jure legat. tom. 7. lit. c. Vigilius tit. de milit. test. n. 3. Brickman. in Inaugurali de Notar. c. 1. posit. 1.

ABDI-

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

3

ABDICATIO.

1. De abdicatione filiorum, Covarruv. cap. 16. num. 31. de testament.

(b) † Abdicatio opponitur Adoptioni, teste Plinio, de Agrrippa posthumo loquente, lib. 7. c. 45.

Differat ex Extrahedone, quod illa in vita fieri soleret, nimurum cum quis familiâ ejicieatur, Alciat. lib. 2. Dispunct. cap. 28. hæc in teſtamento, vimque suam post mortem tantum habebet.

Schardius verbo Abdicatio & Apocheryxis in Lexico. Formas eius describit Quintilian. lib. 7. Vide latius Comannum lib. 2. Comment. ju- rii civil. c. 13. de pat. potest. n. 5. Et Tiraquel. de retrat. lignag. §. 1. gloss. 9.

ABDITAMENTUM.

† Abditamentum detractionem ac deductionem pretii significat, cuius oppositum est Additamen- tum; alterum ab addendo, alterum ab abducendo & quasi abdicando derivatum; ex Beroaldo. in Comment. Apul. Vel ab abdere, id est demere, ex Schard. in Lexico. verb. Abditamentum.]

ABIGEATUS. ABIGEI.

1. De crimen abigeatus, & ejus poena, l. 19. tit. 14. part. 7. Gom. 3. var. cap. 5. à num. 13. Cabal. casu 160. Vigil. 23. jur. Civil. 11. Riccius part. 6. collect. 2261.

† Plures ab Ayllon ad Gomezi dicit. c. 5. ci- tati. n. 14.

Abigei qui dicantur, & quæ poena afficien- di. Gutier. de delict. quest. 158. Gonzal. in c. cum dilectus, n. 5. de ordin. cognit. 1

A B J U R A R E.

ABJURATIO.

1. De abjuratione, Simanc. de Catholic. infir. titul. 1. Torreblanc. lib. 13. de jur. spirit. cap. 14. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 4. de abjur. cap. 1.

2. (d) † Abjuratio quomodo facienda ab omnibus hereticis, ut Ecclesiæ reconcilietur. Gonz. in cap. ad abolendam, de heretic. n. 5. beneque multi ab eo ibi allegati. Gutier. de delict. quest. 47. n. 15. & seqq.

Abjuratio quid sit, in materia haeresos, multis exemplis docetur a Gonz. in cap. Abbas, n. 4. de his quæ vi.

3. Abjurare, rem creditam perjurio negare si- gnificat. Servius in 8. Æneid. Ubi Plautum ex Prologo Rudentis in comprobacionem allegat;

Qui falsas lites falsis testimoniis

Petunt, quicquid in jure abjurant pecuniam.]

ABLATICUS ABSOLUTUS.

1. Ablativus abolutus facit conditionem, & quæ in specifica forma debeat adimpleri? Barbos. rubr. Solut. Matrim. part. 1. à num. 23. Castill. lib. 4. controv. cap. 57. Salgad. de Reg. 3. part. cap. 3. num. 30. & 4. part. cap. 13. à num. 29. & num. 58. Vela disserit. 38. num. 70. Riccius 3. part. collect. 654. Ciriac. controv. 249. & 424.

† Alciatus in l. cum querebatur f. de verb. sign. Gutier. quest. civil. lib. 1. q. 33. n. 1. & canonice. lib. 3. c. 47. n. 9.]

D. de Caftejon Alpab. Jurid. Tom. I.

ABOLITIO.

† Abolitio criminis quid sit, & quotupli- citer contingat. Gonz. ad cap. livet in Beato, de accusa. n. 6.

Abolitionum diversa genera, ut in quibus con- veniant & differant offendatur, referuntur ab eodem, ibid. Schard. in Lexic. verbo Ab- olitio.]

Vide verbo Impunitas.

ABORSUS.

De abortu, & poena contra eum qui abortum procuraverent, vel ei causam dederit. Torreblanc. de jur. spirit. lib. 12. cap. 16. Vide in l. si mu- lierem, l. penit. C. de Sacerdis, l. Divus, de ex- traord. crim. l. si quis aliiquid, §. Abortionis, l. Cicero, ff. de patris l. 8. tit. 8. part. 7. Covarr. 2. var. cap. 20. num. 10. Barbol. vor. 12. lib. 2. ubi Greg. gloss. 3. tit. 23. part. 7. Gom. 3. var. cap. 3. num. 32. & seqq. Riccius part. 3. collect. 590. & p. 4. collect. 1336. Sanchez lib. 9. de Ma- trim. cap. 20. Dian. tom. 5. tract. 6. per totum: itidem Covarr. in Clement. Si furiosus, p. 2. §. 3. de homicid. Lara de vit. homin. cap. 9. Giu- lorcan. lib. 2. de parricid. cap. 12. Menoch. de arbit. cap. 357.

Et quando dicatur fetus conceptus, ab hoc ut abortivus partus dicatur? Barbol. d. vot. 12. Riccius in prax. refolut. 609. ubi quando ad poenam.

Et an ad maris vitam tuendam licet? Sanchez dicit. lib. 9. cap. 20. Diana ubi supr. refol. 38. & seqq. ubi quando licet, vel non? Lara de vi- ta homin. cap. 9.

Et de excommunicatione, quam incurrit abortum faciens, & procurans, & ejus abſolucione. Diana ubi supr. refolut. 6. & seqq.

Etan licet pro tuendo honore puerellæ prægan- tis, & parate ad se occidendum? Diana d. tom. 5. tract. 6. refolut. 43. & seqq.

Et quid in dubio de animatione fetus? Diana tract. 6. refolut. 20. & seqq.

Et quid de abortu? Diana refolut. 23.

Et an puniatur conatus? Diana d. tract. 6. re- fol. 26.

Et an datio medicamentorum ad sterilitatem? Diana d. tract. 6. refolut. 31.

Et an actus retrahentes copulam à concep- tione? Diana tom. 5. tract. 6. refol. 32. & seqq.

Et an vir, qui magnitudine membrorum præ- bet abortui occasionem? Diana refolut. 31. in d. tract. 5.

(b) † Abortus quibus ex circumstantiis pro- batur, & qualiter recte admittendi. Vivius decisi. 458.

Abortuum memorabilium aliquot descriptions. Hippocr. lib. de natura pueri, & lib. de etate. Lemnius l. 4. c. 23. occult. nat. mirac. Bauhin. in Diario Iudicium Observat. Schenckius lib. 4. ob- serv. 162. Albert. Magn. lib. 9. animal. c. 5.

Abortus & Abortion distinguishing at Non. Marc. 4 ut sit Abortus, qui est in primis mensibus cum concepito facta est, Abortus pro tempore pa- riendi. Porro procurare Abortum, homicidi species est, de quo Alberic. in l. qui in uero ff. de stat. bom. 1.

A 2 + ABRA

4 Alphabetum Juridicum, Canonicum,

+ A B R A S I O.

- 1 Abrasio facta in aliqua parte Instrumenti, an illud in totum vietur? Gonz. in c. ex literis, n. 5. & 7. de fid. instrum.
- 2 In annotatione temporis, Instrumentum suspicuum reddit. Ibid. n. 6.
- 3 Abrasio nominis servi, liberi & haeredis scripti, an ei libertatem & haereditatem adimat. Ib. n. 8.]

A B R O G A R E. A B R O G A T I O.

- 1 Abrogare est destruere & infirmare, Fef. lib. 1.
- 2 Abrogatur legi, cum ea prouersus tollitur; Derogatur, cum pars detrahitur. Schard. verb. Abrogare.
- 3 Abrogationis legum octo cause. Schard. verb. Abrogatio. Fusus Rebuffus ad. l. derogatur ff. die verb. sign.
- 4 Abrogatas leges citari vel recitari vetuit Justin. in l. 2. C. de vet. jur. encl. Eorum tamen necessaria videtur notitia. Isidor. c. fuerunt, 7. distin. 1.

A B S E N S. A B S E N T I A.

- 1 De absentibus, & quando damnari possint? Vide Simanc. de Cabol. inst. tit. 2. Torreblanc. lib. 15. de jur. spirit. cap. 11. & cap. 10. & 12. de re iudicat. cap. 18. eod. cap. ultim. 15. q. ultim. cap. 1. ubi Vargas num. 26. & 28. cum seq. de caus. possit & propriet. Mieres de majoratib. 1. p. cap. 1. à num. 215. Gom. in leg. 76. Taur. à num. 1. & lib. 3. var. cap. 1. num. 72. & 77. Cabal. refolut. criminis cau. 171. Vela differt. 39. n. 47. vers. Tertia. Solorcan. in Polit. Ind. lib. 4. cap. 24. vers. fin. & lib. 3. Polit. cap. 29. fol. 459. vers. Lo qual. & seqq. Parlador. lib. 1. rer. quot. cap. 20. Mathieu de re criminis. controv. 28. à num. 2. Antunez lib. 2. de donat. part. 3. cap. 40. Villar in Sylva, respons. 3.
- 2 De favore, qui absentibus debetur, Caffiodor. lib. 1. var. cap. 15.
- 3 Absentia studiorum causá favorabilis. Peir. Gregor. lib. 1. de rescript. cap. 23. & 24. Solorcan. tom. 2. lib. 2. cap. 17. num. 99. & lib. 3. Polit. cap. 27. fol. 440. vers. Lo tercero, & seqq.
- 4 Absens quando, & in quibus causis possit Procuratore uti? 5. quest. 3. Cabal. refol. Crim. cafu 23.
- 5 Et an ad votum emittendum, & quem & quomodo constitutere queat? Barbol. in cap. 42. à num. 37. & c. 53. de elect.
- 6 Absentes quando possint accusari, & in eos testimonia accipi? 3. quest. 9. Gom. in l. 76. Taur. Cabal. refol. Crim. cafu 171. Parlador. lib. 1. rer. quot. cap. 20.
- 7 Absens licet damnari nequeat, ut suprà num. 1. absolvit tamen potest. Petr. Gregor. lib. 1. de rescript. cap. 32. num. 24.
- 8 Damna que incurrit absentia. Solorcan. tom. 2. lib. 2. cap. 17. num. 93.
- 9 Et quod mortuo absentia aequiparatur. Riccius 3. part. collect. 722.
- 10 Absens Reipublicae causa, reus fieri non poterat. Sueton. in Jul. Cef. num. 23.
- 11 Et an restituatur contra usucacionem completam, in absentia, aut praesentia? Cevallos comm. quest. 738. Vela differt. 39. num. 47.

Absen-

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

5

- 18 Absens ex iusta, necessaria, vel probabili causa, an possit quandocunque appellare? Vide in leg. 10. cum seqg. tit. 23. part. 3.
- 19 Et quis ita abesse dicatur? Vela differt. 39. num. 47. vers. Secundo.
- 20 Absens quando percipiat fructus, perinde ac si adflet? Barbol. in cap. 6. n. 10. de conflit. Vela differt. 44. n. 21.
- 21 Et quod Pontifici assidens, fructus percipit, & an quotidiana distributione? Barbol. in cap. 3. num. 8. de postuland.
- 22 Absens, de cuius vita dubitatur, bona cui administranda committi debeantur? Elcobar. de ratio. cap. 6. à num. 47. Lara lib. 1. de Capellan. cap. 22. à n. 16. Valençuel. conf. 17. Salgad. 1. part. Labyr. cap. 8. num. 49. & cap. 13. per totum. Olea de celi. jur. titul. 3. quest. 2. à num. 16. Vela differt. 49. num. 68. Rojas de incompatibilit. part. 6. cap. 3. à num. 15. Valeron Tit. 4. Q. 2. N. 90.
- 23 Et Martini absentis Valençuel. Conf. 31. N. 23. Parlador. Lib. 3. q. 2. & §. 1. Lara de Universar. & Capellan. lib. 1. cap. 22. n. 16. Fontanilla de Pactis Nupt. Claus. 7. Quæst. 3. part. 1. n. 33.
- 24 Et de curatore dando bonis absentis, Riccius part. 7. collect. 2757.
- 25 Absens ita demum pro contumace est, donec veniat, & iustam absentie causam probaverit, leg. 5. tit. 6. §. 7.
- 26 Qui ad absentiam licentiam petiit, potest licentia finito tempore, ex causa in absentia perdurare. Valençuel. conf. 4. à num. 17.
- 27 Et quando absentis cum licentia pro præsentia habeantur? Riccius part. 7. collect. 2612.
- 28 Absens in longinquis, an sit citandus, vel defensor ei constituendus? Solorcan. tom. 2. lib. 4. cap. 3. num. 23. & lib. 5. Polit. cap. 3. fol. 764. vers. Paz in Pract. Tom. I. pag. 3. n. 15. En terminos. Vide leg. 12. Tit. 2. p. 3. & ibi Gregor. En terminos.
- 29 Nuntio dicenti se absentem citasse, an crederat? Barbol. cap. 28. num. 5. de elekt.
- 30 Absentia copia haberi non potest, an sit citandus, & quomodo cum eo judicium agendum? Vide Iupr. num. 24.
- 31 Absenti quando, ex quibus, & ad quid restitutio concedatur? Solorcan. lib. 3. Polit. cap. 27. fol. 440. vers. Lo tercero, & seqq.
- 32 Absens ac, & quomodo contrahere queat? Parlador. lib. 2. rer. quot. cap. 3. à num. 36.
- 33 Absenti, in cuius contumacia in prima instantia sententia lata est, an sit intimanda, ut sit prosequatur? Solorcan. lib. 5. Polit. cap. 3. fol. 764. vers. Y en terminos.
- 34 Absentia defensio quando admitti possit? Riccius p. 6. collect. 2318. Ciriacus controv. 488. Parlador. lib. 1. rer. quot. cap. 20.
- 35 Absesse à munere damnum infert. Marquez lib. de Gubernat. cap. 17. fol. 102.
- 36 + Absentes dicuntur amens, pupillus, eti corpore praesentes: furiosus autem modo absentis loco, modò non, est: cuius conciliacionem ex Oldendorp. in sua Copia indicat Schard. verbo Absens.
- 37 Absentis causa quando potior quam praesentis. Gothofr. in l. 13. §. 2. C. de judic.
- 38 Absentia longa aliquo jure matrimonium disolvere possit? Gonz. ad cap. in prefectoria, de D. de Castejon. Alphab. Jurid. Tom. I.

A 3

Et 3

sponsal. & matrim. n. 5. & seq.

Absentia necessaria a propria patria an casum praesler ad novum ineundum matrimonium? Ibid. n. 9.

Absentia parentum quanta requiratur, ut absque eorum conueni filii matrimonium contrahere queant? Gonz. in cap. tua nos, de desponsat. impub. n. 2.

Absentem non citatum, divinas ac humanae leges judicare prohibent. Gut. quæst. can. lib. 2. c. 16. n. 9.

Absens audiendus est super excusationis causis, cur non compareat. Gut. confil. 23. n. 1.

Absentia non presumitur nisi allegetur, & pro 36 betur. Bart. in l. is potest de ac q. bar. n. 16. Bald. de precript. p. 4. §. 3. Partad. lib. 2. rer. quot. c. fin. §. 12. n. 6. p. 1. limit. 1. fol. 154.

Absens ea causa legitima praesumitur 37 Valenç. Conf. 4. n. 108. & seq.

Absente Episcopo, ejus Vicarius potest di 38 missorias litteras ad ordines concedere cap. cum nullitas de temporibus ordinandorum in 6. & ibi Barbol. n. 15. & 16. Utritiguit. Variar. Resolut. cap. 4. n. 29.

Absens sine licencia, si tempore absentiae su 39 perveniat impedimentum, excusat ex a principio illam habuisse. Valenç. conf. 4. n. 133.

A B S O L U T I O.

De absolutione, & ejus divisione, & à quo, & quomodo praestanda? Ant. Aug. part. 2. lib.

25. tit. 6. Albaspineo 2. obseruat. 32. & 33. & in Canone 32. Concil. Eliberit. & in Canone 32. Caribagin. 3. Simanc. de Catholic. institut. tit. 3. Torreblanc. de jur. spirit. lib. 14. cap. 1. & seqq. & cap. 10. & 11. Peir. Gregor. lib. 1. de rescript. cap. 32. Lantmeier. lib. de veter. Clerico. cap. 89. Tolet. lib. 3. inscrut. cap. 12. Tridentin. Sess. 14. cap. 6. & cap. 9. de Sacrament. Panit. Dian. tom. 1. tralat. 4. per totum.

Et quod ejus facultatem negant haeretici. Faber in Cod. de Sum. Trinit. fol. 7. num. 22.

De absolutione facta à Laico, Torreblanc. lib. 14. de jur. spirit. cap. 1. Tolet. in Sum. lib. 3. inscrut. 13. n. 2.

De absolutione ad cautelam, cap. 9. ubi Cujac. de except. cap. 16. de appellat. Riccius part. 6. collect. 2237. & 2732.

Et quod ad cautelam à qualibet censura, optimæ est absolutione, Salgad. de Reg. protest. 2. part. cap. 5. n. 52. Riccius ubi supr.

Et de ei ad reinvidentiam, Dian. tom. 4. tralat. 3. resol. 60. & tom. 5. tralat. 1. resol. 122. ubi quando cesseret.

De absolutione etiam in morte denegata, Canon. 4

32. Caribagin. 3. Albaspineo lib. 2. obseruat. 7. usque ad 22. & in cap. 1. epistol. 3. Innocentius ad Exuper. Filelac. de Autor. Episcop. cap. 11. §. 3.

Et quibus denegari possit, vel debeat? Dian. tom. 1. tralat. 4. resol. 24. & seqq.

Et quod non datur non petenti, & quæ figura sufficiant? Dian. tom. 1. tralat. 4. resol. 53. & seqq.

Et an ei qui periret, & quomodo petuisse constare debeat? Dian. tom. 8. tralat. 1. resol. 3.

Absolutione non potest nisi à Sacerdote dari. Ant. Aug. part. 2. lib. 25. tit. 6. Albaspineo lib. 2. obseruat. 26. pag. 155. & cap. 27.

6 Alphabetum Juridicum, Canonicum,

Et an Pontifex possit ei adimere potestatem absolvendi à venialibus? Dian. tom. 3. tract. 1. resol. 35.

Et de ea, quae datur à non habente jurisdictionem. Dian. tom. 1. tract. 4. resol. 1.

Et quod non datur non petenti, etiam sub conditione. Dian. ubi proxime, resol. 53.

6 Absolucione olim an poenitentias tolleret, earumque necessitatibus, ita ut post eam amplius non agerentur. Albaspineo lib. 2. obser. 28. & in Canon. 79. Concilii Carthagin. 4.

7 Sine absolutione adhuc aeterna salus consequi potest. Albaspineo cap. 2. epistol. 3. ad Exuper.

8 Absolucione non semper confessio sequitur. Albaspineo in Canon. 2. Concil. Laodicen.

9 Absolutione indignus est, qui spe ejus à jure, vel ab homine confequendis peccat. Covarr. lib. 2. var. cap. 20. num. 15. vers. vigesimo sexto.

10 Quatenus absolucione à dispensatione differat. Petr. Gregor. lib. 1. de re script. cap. 32. num. 1.

11 De more absolvendi Feria quinta Hebdomadae fandae. Filelac. de Quadrages. Christi. cap. 15.

12 De absolutione ab excommunicatione. Ant. August. part. 3. lib. 27. titul. 83. Toler. in Sum. lib. 2. instrucl. cap. 14. 15. & 16. Riccius part. 6. collect. 2237. Dian. tom. 5. tract. 1. resol. 18. & seqq. Crespi obser. 99. ubi an possit dati à non excommunicante?

Et quomodo praestanda? Salgad. 1. part. de Reg. protoc. cap. 2. §. 1. num. 44. Riccius part. 6. collect. 2237. Diana tom. 4. tract. 3. resol. 18. ubi an extra confessionem possit? & tom. 5. tract. 1. resol. 18. & 22.

Et quod eam praestare potest jurisdictionem habens, et si non sit Presbyter, Barbos. in cap. 15. num. 5. de elect. Dian. tom. 5. tract. 1. resol. 193. ubi quis possit? cum seqq.

Et an praestari possit excommunicatione à judice in utroque foro à confessore, sequita satisfactio ne? Gutierrez. lib. 1. Canon. quæst. 5. & quæst. 6. ubi an à minori?

Et an Parochus absolvere queat à majori non reservata? Gutierrez. lib. 1. Canon. quæst. 5. & quæst. 6. ubi an à minori?

Et an, & quomodo praestare queant Fratres Minores, & Prædicatores? Riccius part. 6. collect. 2237.

Et an ab ea praestanda appellatio admittatur? Riccius d. part. 6. & d. collect. 2237.

13 De his à quibus proprius cuique confessarius absolvere potest, Toler. in Sum. lib. 3. instrucl. cap. 14.

14 Absolutio obtenta virtute Bullæ Cruciatæ, an in foro contentio suffragetur? Barbos. vot. 126. num. 1. Dian. tom. 4. tract. 3. resol. 63. cum seqg.

Et an suppletat defectum validitatis imprestationis beneficii? Barbos. ubi sup. num. 3.

15 Ab Episcopo reservatis quis absolvere possit? Barbos. de Episcop. alleg. 52. Trident. Sess. 14. cap. 7.

16 Absolutio praefixa ab eo, qui ratione criminis, absolvendi potestate privatur, an liberet? Barbos. in cap. 54. num. 3. de elect.

17 Absolutionis appetitione, propria, non quæ ad cautelam datur, continetur. Barbos. in cap. 30. num. 7. de re script.

18 Absolutus est, qui in ea causa est, ut absolvatur. Garcia de Nobilit. gloss. 3. §. 1. num. 30.

19 Absolutio reorum fuit jubere illis, quod sedet.

rent. Notæ in Optat. pag. 168.

Absolvere is potest, qui & condemnare. Petr. 20 Gregor. lib. 1. de re script. cap. 32. num. 19. Menoch. de arbitr. quæst. 43.

Et etiam qui condemnare nequit, l. 11. tit. 34. part. 7. Menoch. ubi proxime.

Promptiora sum jura ad absolvendum, quam 21 ad condemnandum, l. 17. & seqq. titul. 22. part.

5. Vargas in cap. 3. num. 1. & 11. & ibi Barbos. num. 8. de probat. Osvald. ad Donel. lib. 24. comment. cap. 19. Lit. Q. in nota. Riccius part. 7. collect. 2504.

De appetitione ab absolutione, & ejus effetu. Cevall. 2. part. de cognit. per viam violent.

9. Salgad. 2. part. de Reg. cap. 5. a. n. 66. & 3. part. cap. 1. n. 69.

Absolutus ad reincidit ad certum tempus, 23 an eo transfacta incidat in excommunicationem,

& quid si nova causa eveniat? Salgad. de Reg. 1. part. cap. 2. §. 1. num. 45.

Et de absoluto cum cautione de parendo, an si non pareat, reincidat? Riccius part. 7. collect. 2541.

Absolutus an iterum ab actore possit conveniri, & quando absolutus ab infamia, & in dubio ob quam causam absolutus quis intelligatur? l. 24. ubi Gregor. gloss. 3. titul. 2. part. 3.

Bobad. lib. 5. Polit. cap. 3. numero 132. & seqq. Gom. 3. var. cap. 1. num. 26. Dian. tom. 5. tract. 10. resol. 76. & tract. 12. resol. 35. ubi quid in causa haereticorum?

De casibus reservatis Romano Pontifici, aut 25 Episcopis. Trident. Sess. 14. cap. 7. & Canon.

11. de Sacram. Panit. vide verb. Reservatio, num. 7.

Et de aliis reservatis, Barbos. ibidem. Dian. tom. 1. tract. 5.

Pro absolutione sufficit præsumptiva, dubia que probatio. Gom. in l. 8o. Taur. num. 57.

A reservatis qui absolvore possint? Riccius part. 27 4. collect. 877. Dian. tom. 1. tract. 5. teto.

Ei quid si absolutus convalescat? Dian. tom. 1. tract. 5. resol. 13.

Et an & quæ actas excusat Romanum ire pro absolutione, Narbon. in Annal. ann. 60. quæst. 12.

Absolutus ab expensis, an à damnis absolutus 28 censeatur. Surd. decis. 261.

Absolutio non praestanda, nisi satisfacta parte, 29 Dian. tom. 6. tract. 1. resol. 30. num. 5. & tom. 1. tract. 4. resol. 1.

Et quibus denegari possit? Dian. tom. 1. tract. 4. resol. 24. & seqq.

† Absolutio à juramento an sit jus de Regali. 30 bus majoribus? Galles. de oblig. in forma Came.

ra p. 2. q. 2. Marc. Aut. in Prax. Archiep. c. 4. Bocerus de Regalib. c. 2. n. 135.

De Absolutionibus variis, memorata ex lectu 31 jucunda tracta Zwingerus in Theatro vita hum.

verb. Abolutio & Absoluti.]

Absolutio praestiti juramento debet peti, an 32 requiri in datu ejus perjurium, Felin. in cap.

1. de jure iurandi. num. 28. Gutierrez. Consil. 12.

num. 33. Bayo Praxis Ecclesiast. part. 1. lib. 3. Cap. 3. num. 24. & 25. & in part. 2. lib. 3. cap. 1. num. 15. ubi quamplures DD. citantur.

A B S T I N E N T I A.

De abstinentiæ virtute, Covarr. lib. 4. variar. cap. 1. num. 1. 11. & 12. Bellarm. tom. 1. lib.

4. de Rom. Ponif. cap. 8. vers. Quartio.

† Absit

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

7

ACCESSORIUM, ACCEDENTIA.

Accessoriū sequitur naturam sui principalis, etiam si dignus. Barbos. in l. 12. §. fin. num. 21. de judicis, & in rubr. folia. Mair. 4. parti. num. 30. Salgad. 2. part. de Reg. cap. 6. num. 27.

Castill. lib. 6. contrav. c. 168. §. unic. Solorçan. tom. 2. lib. 1. cap. 3. num. 79. Ricc. part. 7. collect. 2532. Robert. lib. 3. rer. judicatar. cap. 1. fol. 7. B. Tiraquel. in tractat. de jur. confit. limitat. 7. Part. 3. a. num. 11.

Et nunquam attenditur, nisi principale. Salgad. ubi suprad. cap. 7. à n. 113.

Et in concessionem principalis venit. Salgad. 2. part. de Reg. cap. 2. n. 294. Castill. tom. 5. contrav. cap. 110.

Et eo rempto perit. Salgad. 2. part. de Reg. cap. 26. à num. 41. Hermofill. in l. 56. gloss. 3. tit. 5. part. 5. Pareja de instrum. edit. iii. 9. resol. 2. num. 2.

Et an procedat in venditione? Gregor. Lop.

in l. 64. gloss. 6. tit. 18. part. 3. Solorçan. lib. 2. Politic. cap. 18. fol. 267. vers. Aunque, & seqq.

Et an annulatio principali obligatione, etiam accessoria sit nulla? Riccius part. 7. collect. 3019.

Ciriac. contrav. 1. & 96.

Quæ omnia procedunt, nisi separari possint;

nam tunc accessoriū suam sequitur naturam. Molin. lib. 3. de primog. cap. 4. num. 17. vers.

Imo. vel nisi diversa ratio obsistat. Barbos. rubr. folia. Matrim. 4. part. num. 30.

In dubio accessoriū intelligitur, quod est minus dignum: & ex quibus aliis id cognoscatur, Barbos. in l. 12. §. fin. à num. 240. de judic.

Accessoriū an peti possit, recepto jam principali, vel præscripto? Gregor. Lop. in l. 13. gloss. 6. tit. 11. part. 5. Pareja de instrum. edit. iii. 9. resol. 2.

Multa in concessionem veniunt, quæ principali venire nequeunt. Solorçan. lib. 2. Polit. cap. 18. fol. 166. vers. In tercio, & seqq. & fol. 167. vers. Aunque, & seqq.

Quæ alteri rei accidunt, an ejus siant, cujus est ei cui accidunt? l. 13. cum seq. l. 42.

cum seq. tit. 28. part. 3. Solorçan. lib. 2. Polit. cap. 18. fol. 165. vers. Aunque, & seqq.

A C C E D E N S.

Accedens potest se excludere ab hereditate descendentiis, ut gloss. in l. patrum dotal. G.

de collatio. l. 1. §. si parent. ff. si appellat. fuerit. Tellus in l. 6. Tauri, num. 63. fol. 74.

Valdes super Roderic. Xuar. fol. 544. vers. secundus casus est, & infra in verbo, licencia, Bayo.

A C C E P T A T I O.

An ut absenti adquiratur, ejus acceptatio sit necessaria? Molin. lib. 4. de Primog. cap. 2. à num. 58. Goncal. in Reg. 8. Cancell. gloss. 26.

Surd. decis. 111. Ant. Gomez lib. 2. Var. Resol. cap. 4. n. 3. Parlad. lib. 2. rer. quotid. cap. 2. n. 36. Azevedo in leg. 2. tit. 16. lib. 5. Recop. n. 20. & 21.

Et in quibus casibus evigatur? Riccius p. 3. collect. 672.

Acceptationis ex praesentia cum taciturnitate, conjectura sumitur, & ex quibus aliis? Cozarruv. in cap. 19. num. 4. de Testam. Molin. lib. 4.

A 4 cap.

8 Alphabetum Juridicum, Canonicum,

cap. 2. num. 77. Gonçal. d. gloss. 26. num. 24. & gloss. 58. num. 24. & gloss. 62. num. 28. Salgad. in Labyr. 3. part. cap. 2. à num. 79. & 89. Ciriaco controv. 315.

3 Acceptatio exigitur, ut jus ex acto alterius quæratur. Salgad. 2. p. de retent. cap. 12. §. unic. n. 19.

4 Aliquid acceptans, cum omnibus suis qualitatibus accipere videatur. Riccius p. 7. collect. 3123.

5 + Acceptatio donations requiritur ut valeat, etiam si tunc leg. 1. tit. 16. lib. 5. nov. collect. Guitier. consil. 41. n. 4. ubi alia plura de donatione acceptance.

Acceptatio abientis requiritur in donatione, quamvis statu caveatur quod alteri per alterum acquiratur obligatio. Ibid. n. 13.

6 Acceptatio in donatione, utrum hodie de Jure Regio sit necessaria, & qualiter debeat fieri, Molina de Primog. lib. 4. cap. 12. n. 58. Julius Clar. §. donatio. quest. 13. Azevedo. consil. 41. & in lego 8. tit. 10. n. 6. lib. 5. Recop. Thomas Sanchez de Matrim. lib. 2. disp. 6. qui plures alios congettis. Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. 3. n. 36. Bayo in quest. 48. n. 4. & in tit. de donatione super Codice num. 11. in litera D. n. 38.

ACCEPTATIO.

De acceptatione. Donel. 16. Comment. cap. 21. Vigil. 24. jur. Civil. cap. 11.

(a) + Acceptatio solutionem imaginariam, per interrogacionem & responsionem factam; & in tabulis acceptae pecuniae relationem significat. Schard. Schneidew. ad Infl. p. 562. Gregor. Tholos. Sym. iur. univ. lib. 21. c. 19. Fusius Sebaut. Medicis in Trallau Tractat. tom. 6. p. 2. f. 400.

ACCEPTIO PERSON. ACCIDENTIA.

Accidentia nequeunt substantiam componere, aut mutare, nec sine ea subsistunt. Gutier. lib. 3. prael. q. 16. à num. 91. Carlev. de judic. tit. 3. disp. 4. n. 20.

Ex accidentibus permaxime substantia cognoscitur. Gutier. d. lib. 3. Praef. quest. 57. num. 266. & 287. Salgad. 2. p. de retent. cap. 26. à n. 7.

Accidentia possunt abesse sine subjecti corruptione; & licet absit, illud non mutant. Salgad. d. cap. 26. num. 11.

ACCINGENDUS.

Proxime accingendus an pro accincto habeatur, & an in materia exemptionis? Pareja de instrum. edit. tit. 5. resolut. 8. num. 58. & 63.

ACCIPIENS.

An turpiter accipiat, qui accipit pro eo, quod facere debet? Gom. lib. 3. var. cap. 2. num. 8. Vide verbo Fallum, num. 30. & verbo Gratia, & Gratis, num. fin.

ACCRESCENDI JUS, ACCUMULATIO. ACCUSATIO. ACOLYTI.

De Acolytis, vide Ant. Aug. p. 1. lib. 8. tit. 1. Bellarm. tom. 1. lib. 1. de Cleric. c. 13. Pancir. lib. 1. var. c. 85. Lantmeter. lib. 2. de veter. Cleric. cap. 65. Dian. tom. 2. tract. 5. resolut. 119. ubi an

peccent mortaliter cereos ferentes? Narbon. in Annal. ann. 12. quest. 1. ubi quam aetatem Acolytus debet habere.

(b) + Et quæ ejus officia. Canis. I. I. in summa t. 4. Infl. jur. eon. lib. 1. t. 23.]

ACCEPTIO PERSONARUM.

Acceptio personarum in jure reprobata est. Solorcan. lib. 3. Polit. cap. 25. fol. 422. vers. Y affi mesmo. Marquez lib. 1. de Gubernat. cap. 32. Sanchez lib. 1. consil. cap. 1. dub. 1.

Et an in ea detur parvitas materie, excusans a peccato? Dian. tom. 8. tract. 3. resolut. 10.

ACCRESCENDI JUS.

De jure accrescendi in testamentis, feidis, emphyteusi, usufructu, contractibus, donationibus, & alimentis. Gregor. in leg. 33. gloss. 6. tit. 9. part. 6. Cancer. lib. 3. var. cap. 22. Solorcan. tom. 2. lib. 2. cap. 12. à num. 45. & lib. 3. Polit. cap. 13. fol. 336. vers. Restat. Hermofill. in l. 48. gloss. 1. num. 4. & 5. part. 5. Vela differt. 11. num. 7. & 21. Aylton ad Gom. lib. 1. variar. cap. 10. Olea tit. 4. quest. 7. à n. 15. Donel. lib. 7. Comment. cap. 12. & seqq. Gom. in l. 9. Taur. num. 34. Riccius part. 4. collect. 842. Ciriaco controv. 51. & 52. Faber de erroribus Pragm. decad. 49. 50. & 100. errore 10. Gom. 1. var. cap. 10. ubi à num. 1. an habeat locus in contractibus. Menoch. lib. 4. presumpt. 86. ubi an sit ex presumpta defuncti voluntate.

Et an competat instituto in certa re? Faber d. tract. decad. 15. errore 5. & 7.

Jus accrescendi an possit per testatorem prohiberi? Ceval. Comm. q. 707.

De jure accrescendi, mortuo uno ex vocatis ante aditam hæreditatem. Fontanel. decif. 57.

Et de eo mortuo in vita testatoris, Ciriaco. controv. 46.

Vendita ab hæredi sua portione, an portio deficiens venditor, vel emptori accrescat? Ceval. Comm. quest. 69. Hermofill. l. 13. gloss. 5. num. 9. & 13. part. 5. Olea tit. 4. quest. 7. à num. 14. Gomez lib. 1. var. cap. 10. num. 44.

Et quid vendito legato? Olea ubi supr. num. 23. Gom. d. num. 44.

In jure accrescendi quis preferatur, verbis, an conjunctus? Ceval. Comm. quest. 99. Gomez d. cap. 10. num. 32.

Jus accrescendi potius sit substitutionis jure? Ceval. Comm. quest. 100. Larrea decif. 61. Aylton ad Gom. d. cap. 10. num. 37. & ipse Gom. lib. 1. var. cap. 3. num. 26. Surd. decif. 54. Menoch. d. cap. 3. presumpt. 87.

Et an jure transmissio? Aylton ad Gom. lib. 1. var. cap. 9. num. 55.

Pars filiorum non potentium hæreditatem, quibus accrescat? Cevallos Comm. quest. 261.

Portio quæ accrescit, an prioris jura sequatur? Solorcan. tom. 2. lib. 2. cap. 12. à num. 45.

Qui agnoscit suam portionem, an invisa acquirat eam, quæ jure accrescendi obvenit? Aylton ad Gom. d. c. 10. num. 28. Robert. lib. 4. rer. judic. cap. 5. Gom. in d. c. 10. num. 42.

Et an utramque repudiare possit? Aylton ubi supra, vers. Quod. Robert. ubi supr.

Portio deficiens ex delicto, an fisco adquiratur, vel accrescat? Aylton d. cap. 10. num. 30. Gom. in l. 9. Taur. num. 34.

An inter conjunctos conjunctione legali, sit jus accrescendi? Gom. 1. var. d. cap. 10. num. 28. 39. & 40.

Jus

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

9

12 Jus accrescendi habeat locum in possessione? Gom. in l. 43. Taur. num. 104.

13 Pro eo quod accrescat an competat remedium possessorum? Gom. in d. L. num. 141. & d. cap. 10. num. 22. in fine.

14 An accrescat cum onere? Gom. d. cap. 10. n. 43.

15 Jus accrescendi fundatur in tacita substitutio- ne, ex mente defuncti. Gom. lib. 1. var. cap. 3. num. 26. & cap. 5. num. 10. & num. 24. vers. Infero 14.

16 De conjunctis quoad jus accrescendi, Gom. d. lib. 1. & cap. 10. à num. 14.

17 + Juris accrescendi duplex acceptio: quid & quotuplex ad hoc requirita Conjunctio. Paucius in expresso hac de re Tractat. cap. 1. & 2.

Et quæ necessaria sint, ut accrescendi juri sit locus. Ibid. c. 3.

Et inter quos admittatur. Ib. c. 4.

Et in contractibus locum non habere. Ib. c. 5.

Et quid circa fiscum. Ib. c. 6.

Et quid respectu hæredum ex testamento, & legatariorum. Ib. c. 7. & 8.

Et quænam inter proprietatem & usum frumentorum quoad jus istud differentiæ. Nec in emporio hæreditatis aut rei legate jus accrescendi tranfire. Ib. c. 9.

Viginti denique casus, in quibus cessat hoc jus, referuntur. Ib. c. 10.

ACCUMULATIO.

1 Accumulationum, seu plurium actionum judicialium adjunctionum exempla. Alciat. in l. edita C. de edend.]

2 Accumulatio actorum judicij, nec non proce- fsum, ac libellorum, quomodo, & quando debeat fieri, & cui, vid. Parlard. rerum quotid. lib. 2. cap. 9. per torum. Politic. de Bovad. lib. 3. c. 14. n. 128. & Politic. de Villadieg. c. 1. n. 13. cum seqq. Curia Philipp. part. 1. c. 8. n. 8. cum seqq. Siguenç. de clauñ. parte. 1. n. 74. & 75. quasi ait per transennam.

ACTOR, ACTIO, AGERE.

1 De Actionibus, vide Doneil. lib. 19. Comm. cap. 1. & seqq. & lib. 20. & 21. Vigil. lib. 15. Jur. Civil. cap. 3. & seqq. Cancer. lib. 3. var. cap. 1.

2 De formulis actionum antiquis, Vela differt. 22. n. 15.

3 De interrogatoriis actionibus, Vela d. differt. 22. n. 11.

4 De actionibus popularibus, Vigil. lib. 8. jur. Civil. cap. 23.

5 De arbitriis actionibus, vide verb. Arbitria. actions.

6 De actionibus directis, & utilibus, & quæ praferantur? Carlev. tit. 3. de judic. disp. 26. Vela differt. 38. n. 54. Olea de cest. tit. 6. quest. 1. ubi plura de eis.

Et quod actione directa cedi nequit, Molin. lib. 1. de Primog. c. 19. n. 17. Olea de cest. tit. 3. quest. 1.

Et an actione utilis? Olea ubi prox.

Et an actione passiva, quæ non est in nostra potestate? Olea de cest. tit. 3. q. 5. n. 12. & quest. 9.

Et an quælibet actione? Olea diff. tit. 3. quest. 8. Larrea alleg. 120. à num. 14.

Et an & quando cedi actione possit potentiori? Barbos. in l. 1. part. 7. à num. 46. solut. Matrim. Olea tit. 4. de cest. quest. 1. & 2.

Et quid si sua intentio ex confessione rei praesumptive probetur? Barbos. in l. 13. n. 49. de judic.

Et quid agens petitorio, dominum probare debet;

De cumulatione plurium actionum, & civilis, & criminalis. Riccius part. 3. collect. 636. & part. 4. collect. 935. & part. 6. collect. 2101. & p. 7. collect. 3033. ubi an pendente criminali, in civili supercedendum sit? & collect. 3161. Carlev. tit. 2. de judic. disp. 2.

Et quando civilis actio criminali praeditur, vel è contra, & an utraque possit cumulari, & de quo prius agendum, & judicandum sit, sive crimen civiliter agenti per viam accusationis, sive per viam exceptionis opponatur? Riccius part. 2. collect. 409. & part. 4. collect. 1200. & part. 5. collect. 1775. & 1794. Carlev. tit. 2. de judic. disp. 6. Tondit. lib. 1. q. 117.

Et an possit quis pluribus uti actionibus pro eadem re? Solorcan. tom. 1. de Jur. Ind. lib. 3. cap. 1. à num. 65. Gom. in l. 45. Taur. num. 159. Vela differt. 23. n. 73. & differt. 34. num. 24. & seqq.

Et an in eodem judicio plures cumulari possint, & quomodo? Garcia de Nobilio. gloss. 11. num. 29. & seqq. Rojas de incompatib. part. 6. cap. 1. & seqq.

Et an possit quis pluribus uti reo, vel fisco in causis nobilitatis exigti, ut alteram actor eligat. Garcia ubi proxim. num. 35.

Et quid si contraria sint, vel si dubitetur; que actio competat? Garcia ubi proxim. num. 67. vers. Confirno singulariari, & num. 68. Et an diversæ, aut contraria actiones competere possint, salem quoad electionem? Vela differt. 34. num. 24. & seqq.

Et an pro ejusdem rei prosecutione concurrentre actio realis, & personalis possint, & de utriusque usu. Gom. in l. 45. Taur. num. 118. vers. Primog. & seq. Vela differt. 32. à num. 39.

Is cui plures actiones competunt super eadem re, an una electa aliam amittat? Barbos. in l. 1. part. 3. num. 9. & 10. solut. Matrim. in l. 2. part. 1. num. 128. & seqq. eod. tit. 10. Vargas in cap. 5. n. 24. de causa posse. Vela differt. 34. n. 24. & seqq.

Et quid si una tantum competat, & altera utatur? Salgad. 1. part. Labyr. cap. 23. à num. 35.

Et an actione personali mota, ad realem redire possit. Merlin. lib. 4. de pignor. tit. 5. quest. 146.

An, & qui sine mandato, alterius nomine ageat, queant? Covarr. lib. 1. var. cap. 6. n. 5. Gom. lib. 3. var. cap. 1. num. 34. Scaccia de sentent. cap. 1. gloss. 10. Barbos. in l. 1. §. 1. de judic. & vide in l. 1. tit. 3. part. 3.

Et quod regulariter alieno nomine sine mandato agere quis nequit, etiam parte non opponente. Carlev. de judic. tit. 2. disp. 4. num. 37. & seqq.

Et an consanguineus pro consanguineo abfert? Valenç. consil. 150. ubi an exciperre possit?

Qui agit, in dubio suo nomine agere intelligit. Scaccia de sentent. cap. 1. §. 1. gloss. 1. quest. 1. à num. 2. Salgad. 4. part. de project. c. 8. n. 263.

Et ex quibus alieno nomine agere noscatur? Salgad. ubi proxime, à n. 259. & 285.

Actor succumbit, etiam in causis beneficiali, quamvis adversarium jus non habere ostenderit, nisi suam intentionem probet. Barbos. in c. 25. à n. 3. de scripti. Vela differt. 46. n. 5. Ciriaco controv. 236. à n. 4.

Et quid si sua intentio ex confessione rei praesumptive probetur? Barbos. in l. 13. n. 49. de judic.

Et quod agens petitorio, dominum probare debet;

10 Alphabetum Juridicum, Canonicum,

debet, alias succumbet, nisi contra spoliament agat; nam tunc triginta annorum sufficit posselionem probare. Donel. lib. 20. Comm. cap. 2. ubi Ofwald. Iter. P. in not. Gom. in l. 45. Taur. num. 183. Barbos. in l. 37. à num. 156. de judic. & in l. 12. n. 52. & seq. solut. Mistrum. Vela differt. 46. n. 5. & vide infra. num. 21.

Et an auctore suam intentionem probante, reus indistincte veniat condemnandus? Cevall. comm. 9. 451.

Et quas poenas actor non probans incurrit? l. 39. tit. 2. part. 3.

12 Actio talis aestimatur, qualis res ad quam competit. Olea de cef. tit. 7. 9. 5. n. 12. & 16. Parlador. lib. 1. quodit. cap. 3. §. 8. Tir aquel. de juri. pri. mogen. q. 49.

Et an mobilibus, vel immobilibus bonis connumeretur? Gom. lib. 2. var. cap. 10. n. 2. Mieres 1. part. quaf. 59. Robert. lib. 2. var. jud. c. 8. fol. 150. & seqq. Leon. decif. 190. Thefaur. lib. 1. q. 9. Forens. quaf. 2. Hermodili. in l. 53. gloss. 2. num. 14. tit. 5. part. 5. Vela differt. 17. à n. 13. & differt. 29. à num. 16. Olea tit. 2. de cef. quaf. 1. à num. 16. & tit. 4. quaf. 4. num. 25. Giurb. ad consuet. cap. 1. gloss. 2. à numero 125. & cap. 22. gloss. 4. à num. 6. Tir aquel. ubi suprà.

Et an constituit tertiam speciem, a bonis mobilibus, & immobilibus separatam? Ciriac. controv. 14. & 230. & 291.

Et an omnium bonorum donatione continetur? Dian. tom. 6. traçlat. 7. resolut. 84. Olea tit. 4. de cef. quaf. 4. num. 25. ubi an in generali eorum hypotheca continetur?

Et an fint actiones unius, vel alterius loci, & cuius, & an universum patrimonium aificant? Salgad. 2. part. Labyr. cap. 12. num. 3. & 11. Vela differt. 34. num. 53. Ciriac. controv. 218. & 330. idem Vela differt. 8. num. 47. & differt. 17. num. 12. Olea de cef. tit. 4. q. 4. n. 25. ubi quod ad patrimonium pertinent. Giurb. ad consuet. cap. 1. gloss. 2. à num. 125.

13 De Auctore, Scaccia de sentent. cap. 1. gloss. 10.

Et quis sit actor, & quis reus, quomodo censendum sit? Larrea decif. 4. num. 12. & seqq. Salgad. 1. part. Labyr. cap. 2. num. 12.

Et quando possessor actoris partes sustineat? Larrea decif. 6. à num. 20.

Et an dominus, vel possessor, se dominum, vel possesseum declarari perens, actor aestimetur? Mieres 3. part. q. 16. à num. 34. & à num. 43.

Et an reus, qui petit perpetuum silentium imponi? Mieres ubi proxime, num. 38.

14 Actorem sine actione agentem, an iudex ex officio repellere possit? Ciriac. controv. 321. Barbos. in cap. 47. num. 7. de election. Vela differt. 12. num. 38. & differt. 19. num. 26. Canceller. 1. p. cap. 18. n. 27. Paz in Praxi T. 3. cap. unic. in principio n. 6. qui omnes concludunt, quod regulariter sine actione agi non potest. Giurb. ad consuet. cap. 7. glossa 20. & de feud. §. 2. gloss. 9. à num. 93. & gloss. 11. à num. 1.

Sed nota casum legis 22. ubi Greg. gloss. 3. tit. 2. part. 3. in qua actor sine actione experitur.

15 Injustum agentem actorem, an iudex ex officio repellere possit? Bobadill. lib. 3. Polit. cap. 14. n. 83.

16 Ei qui actionem habet, an possit legi, vel statuto agendi facultas denegari, si non egredit intra certum tempus? l. ultim. ubi Greg. gloss. tit. 2. part. 3. Salgad. part. 2. de protec. cap. 8. num. 6.

Et an sat sit, si intra illud petierit, non tamen egerit, ut petitio adversario intimetur? Bobad. lib. 5. Polit. c. 3. n. 2.

Et de temporalibus actionibus, & quando ea tempus currat? Vela differt. 39. num. 42. vers. Tandem, & num. 48.

De poena plus, vel iterum, semel exactum petit, tentis decif. 200. Olea de cef. tit. 6. quaf. Mistrum. l. à num. 26. Surd. decif. 65.

Et de poena indebitum petentis, Cabal. casu 260.

Et quod actor tempore plus petens, inducitur duplicatione puniatur, & quomodo hoc, vel alio modo petens puniatur, l. 42. cum seqq. tit. 2. part. 3. Gom. lib. 2. var. cap. 11. num. 25. Riccius part. 2. collect. 437. & part. 4. collect. 1173. & 1389. & 1420. & part. 5. collect. 1781. Roder. in l. Post rem, in declarat. l. Regn. limitat. 8. Cevall. Comm. quaf. 125. Marefoot. lib. 2. var. cap. 131. ubi quando penitente possit? Ciriac. controv. 237. ubi de eo, qui sine alternativa petit, & controv. 110.

Et an ius exigendi in solidum amittat, pro parte petendo? Olea de cef. titul. 6. quaf. 8. num. 3.

29 Actor cui viginati debentur, an possit diversis iudicis ea petere? Bobadill. lib. 3. Polit. cap. 6. num. 227. Leon. decif. 134. ubi an execuibile? Guzm. de evit. q. 5. num. 75. ubi de plures actiones habent. Salgad. 1. part. Labyr. cap. 4. num. 4. & 3. part. cap. 1. §. unic. à n. 307. Olea de cef. tit. 3. quaf. 12. num. 20. & 39.

30 Agere an possit, qui schedulam habet aliquius, quâ se solvere promittit eam tradent, contra eum, & quomodo: & qui litteras ejus, cui promissum, solutarum se ei, qui eas attulerit? Olea de cef. tit. 1. quaf. 3. n. 26. & 27.

31 Contra plures agere quantum incommodi continetur? Olea de cef. tit. 3. quaf. 12. n. 14.

32 Plures an, & quando in solidum pro una re age-re possint? Faber de errorib. decad. 58. error. 9. & 10. Olea tit. 4. de cef. quaf. 6. à num. 23.

33 Jure alteri competenter an possit quis agere? Olea de cef. tit. 4. quaf. 3. num. 24. & quaf. 6. num. 26.

Et quod agenti alterius jure, obstant quae alteri obstant. Vela differt. 12. num. 19. & à num. 26. & differt. 27. à num. 6.

34 Per actionem hypothecariam quid consequatur creditor. Olea de cef. tit. 4. quaf. 4. n. 28. 29. & 32.

35 An possit actio inefficacis esse penes unum, & penes alium efficacis, cessa a primo? Olea de cef. tit. 5. quaf. 4. ex n. 8. & q. 12. n. 19.

36 Qui egit iudicio, & exequitoriam haberet, an iudicari actione, omisita veteri, quam in iudicio deduxit, agere possit? Olea de cef. tit. 5. q. 6. n. 3.

37 An quis agere possit contra alium ut ipse agat, & quod consequatur, praefet, & quomodo convenit in iudicio liberetur? Ciriac. controv. 167. Olea de cef. tit. 5. quaf. 12. n. 26. & quaf. 14. num. 1.

Et quid si obligatus sit in ejus defectum? Ciriac. d. controv. 167.

38 Actor qui tot pro residuo petit, vel accipit, an totum debitum accepisse videatur, & quid si ex duplicit persona, vel causa creditor sit? Olea tit. 6. quaf. Mistrum. num. 32. ubi quid si debitor pro residuo solvere dicat?

39 Qui actionem habet, rem habere videtur. Narbon. in l. 35. gloss. 1. num. 4. & ex num. 52. tit. 3. lib. 1. Recop. Rojas de incompatib. 5. part. cap. 3. à num. 6. ubi ad quos effectus?

40 Qui egit contra unum via ordinaria, an possit contra alium exequatur agere? Salgad. in Labyr. 1. part. c. 17. & 18. Ciriac. controv.

41 Et an contra plures in solidum, ita ut agendo

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

11

contra unum, alios non liberet? Riccius part. 4. collect. 974. Ciriac. de controv. 327.

Et an qui coepit agere via ordinaria, ad excequutivam possit redire? Monter. à Cueva decif. 22. Mafrill. decif. 157. Marefoot. lib. 1. var. cap. 38. ubi an è contra, & ex quibus? Vela differt. 23. n. 69. Salgad. de Reg. 2. part. cap. 13. num. 110. Barbos. vol. 126. num. 10. Addad Molin. in annot. num. 16. & vide verb. Exequatio.

Agenti iure majoratus, vel feudi ad se pertinens, an possit objici defectus juris ad majoratum, vel feudum, non dominii majoratus, vel feudi? Salgad. 2. part. Labyr. cap. 22. n. 45. 87. & 96. ubi an suo nomine, vel majoratus agat, in his quæ ad majoratum pertinent, & an excludatur, si non agere promisit? & num. 99. Ciriac. controv. 236.

Actor semper, & in omni causa forum sequitur. Pareja de edit. tit. 1. refol. 3. §. 5. num. 108. & seqq.

Potest tamen, si plures habeat, unum elige-re. Riccius part. 2. collect. 336. Covarr. lib. 1. var. cap. 18. num. 6. Vela differt. 40. num. 45. & differt. 48. num. 8. Salgad. 1. part. Labyr. cap. 4. à num. 2.

Actor, quo tempore in iudicio suam perfona legitimare teneatur: Pareja de edit. tit. 6. refol. 2.

Agens ex una causa, an ex alia postea super. 44 venienti obtinere possit? Gom. lib. 3. var. cap. 3. num. 31. in fin. & in l. 45. Taur. num. 159. vers. Sed pro. & num. 171. circa fin. Barbos. in l. 23. de judic. alter Barbos. volo 126. n. 207.

Vel ex proposta, si cum tempore libelli non erat, postea venit? Gom. lib. 2. var. cap. 1. n. 25. Barbos. in l. 23. de judic. Crepsi obseruat. 32.

Et an ex probata, sed non deducta? Riccius part. 5. collect. 1976. Salgad. 3. p. Labyr. cap. 1. à num. 30. Gutierr. lib. 1. Pract. q. 101. ubi an eodem libello.

Et quid, si justa causa agendi accedit post peticione, quæ in initio non erat? Salgad. 1. part. de retent. c. 2. n. 79. Olea de cef. tit. 6. quaf. 9. à n. 28.

Quem de evictione teneret actio, eundem agentem 45 repelit exceptio. Barbos. in l. 1. part. 5. num. 19. & seqq. solut. Marini.

Ex una causa agens immediatè, licet eadem 46 fit mediata, non potest repelli exceptione rei iudicatae, quæ in initio non erat? Salgad. 4. part. de Reg. Protell. cap. 3. num. 197. cum seqq. & vide verb. Res inter alios.

Et quid si nova agat actione, nata ex eadem causa, ex qua prior, in qua fuit victus? Salgad. ubi proxime, à num. 205.

Et an & quando agenti obstat absoratoria sententia, quæ eo agente praecesserat: & quid si ex nova causa, quæ vel late priori pendente, vel post eam finitam nata, agat? l. 25. & 28. tit. 2. part. 3. & vide verb. Res inter alios.

Qui agit de vulnere cum cicatrice, si illud probatur, sed non hanc, obtinere non potest, sed non prohibetur contra reum ab observatione iudicii absolutum, iterum per accusationem procedere. Salgad. 4. part. de Protell. cap. 3. num. 197. & conductus ipse 3. part. Labyr. c. 1. num. 30.

Actio suam esse rem petitan docente, si rem 48 eam non possideat, quomodo sit iudicandum, & quid si post rem iudicatum possidere incipiat? Salgad. 4. part. de Protell. cap. 9. à num. 156.

Agere contra alium quilibet potest, l. 13. tit. 48 2. part. 3.

12 Alphabetum Juridicum, Canonicum,

Et qui nequeant? l. 2. & seqq. d. tit. 2. part. 3.
Et quod is, cuius nihil interefit, agere non possit. Salgd. 6. part. de Protet. cap. 8. n. 90. Vela differt. 19. n. 16.

50 Agere invitus nemo compellitur, nisi alterius statum, vel res infamet, vel adverfarius sit peregrinatus, l. penult. & ult. tit. 2. part. 3. Covar. lib. 1. var. cap. 18. Gom. lib. 3. variar. cap. 1. num. 17. Riccius part. 4. collect. 936.

Et quid si iusta causa subfuit, qua ad id judicem moveat? Gom. ubi proxime, n. 23. ubi qualis?

Et an, & quoies tunc judecere requiret debet?

Gom. d. cap. 1. n. 17. 23. & 24.

51 An possit qui futuro agere? l. 1. in fin. ubi Gregor. gloss. 3. tit. 2. part. 3. Gom. in l. 40. Taur. n. 79. & lib. 2. var. cap. 11. num. 47. ubi quid si sit aliquid de praefenti? & cap. 8. num. 1. in fin. Garcia de Nobili. gloss. 47. à num. 13. Molin. lib. 3. de Primog. cap. 14. Barbos. in l. 23. de judic. Fontanell. decis. 155. & seqq. Larrea decis. 38. Leon. decis. 35. Pareja tit. de edit. refol. 11. à num. 5.

52 Agere qui incepit, non potest defierit, sed vel infiftere debet, vel exprefse renunciare. Garcia de Nobili. gloss. 11. n. 14. & 24. Riccius part. 4. collect. 936. & 1236. & part. 5. collect. 2700.

Et quomodo, si ad judicium profequendum non veniat, puniatur, & tentativa feratur? l. 9. titul. 22. part. 3.

Et an, & quomodo variare queat? Riccius part. 5. collect. 270. & part. 7. collect. 2748. Maelcot. lib. 1. var. cap. 38. Barbos. in l. 23. à n. 29. de judic.

53 Actor libello actionem, & caufam agendi judici & reo offerre debet. l. 40. tit. 2. part. 3. Cujac. in cap. 1. 2. & 3. de libelli oblation.

Actor an, & quando instrumenta de quibus in libello fecit mentionem, edere compellatur? Olea de Cef. Jur. & Att. tit. 6. q. 9. n. 18. & seqq.

Et an si in libello petito deficiat, obtinere possit. Gutierrez. lib. 1. Pract. queft. 101.

Et quod rem petitam certis, & indubitate signis monstrare debet, & an caufam exprimere, ex qua sua fit, & quando id procedat? l. 25. & seq. tit. 2. part. 3.

Et an compelli possit actor suum libellum declarare? Barbos. in l. 66. à n. 133. de judic.

54 Et agens ad injuriam, vel dannum sibi datum, quomodo agere debet? l. 31. tit. 2. part. 3.

55 Actor de se intentionem suam inſtruere debet, & non à reo petere, quo inſtruatur, cap. 1. de Probationib. Vela differt. 22. num. 2. 19. & 26.

56 Actor quā quis intendit, certa effe debet, non incerta, aut generalis, & quando contrā? Barbos. in cap. 5. n. 3. de Probationib.

57 Actor an compelli possit cum uno potius, quam cum alio judiciam subire? Guzm. de evit. queft. 6. à num. 10.

Et an actionem habens ad dimidium fundum à duobus pro dimidio possellum, totum quod ad se pertinet, possit ab uno petere? Guzm. de evit. queft. 45. n. 30.

58 Actor quando, & intra quod tempus debeat iurisdictiōne judicis, coram quo petit, probare? l. 1. titul. 5. lib. 4. Recop.

Actor intra quod tempus rei exceptionibus replicare debeat? l. 2. tit. 5. lib. 4. Recop.

60 Actor quando, & quomodo in possessionem bonorum rei immittendus? l. 1. 2. & 3. tit. 11. lib. 4. Recop. & vide verbo Decrementum.

51 Quia actione, vel juris remedio exigi possit quod meum est, & penes alium inventur, si propria

actio deficiat? Vide verb. Meum.

Si fervum tibi dederim quæſtiōnēs de eo habent gratiā, an & quæ pro eo mihi competat actio? Faber de errorib. decad. 83. error. 5. & seqq.

De actione, & remedio legis Difamari, Cde 63 ingenitus, & manumis. Riccius part. 1. collect. 69. & part. 6. collect. 2266. Faber de errorib. decad. 51. error. 1. & seqq. & vide verbo Forus.

De actione in factum, Panciro. lib. 3. var. 64 cap. 18.

Extra ordinem agere, quid? Panciro. d. lib. 65 3. variar. cap. 30.

Actio est inanis, quam inopia debitoris excludit, cap. 16. de refut. spoliat. Vel. differt. 39. num. 47. vers. Secunda.

De confitione actionum, Fontanell. decis. 194. 67 & seq. & vide verbo Conficio.

Si una actio in aliam transfundatur, transferatur, vel immutetur, cuius natura attendatur, transfuse, an novae? Salgd. 3. pari. de Protet. cap. 1. à num. 21.

Actiones vendi possunt, & quomodo? l. 64. 69 16. part. 3. Connan. lib. 6. Comm. cap. 8. Vigel. lib. 18. Jur. Civil. cap. 7. Gom. lib. 2. var. cap. 2. n. 6. Salgd. 1. part. Labyr. cap. 3. §. 2. à num. 20.

Et quovis modo transferri. Gom. ubi proximi.

De prescriptione actionum, seu quo tempore ius agendi praefabritur? l. 22. tit. 29. n. 3. Doncl. lib. 6. Comm. cap. 8. Gom. in l. 66. Taur. Parlador. lib. 1. rev. quotid. cap. 1. §. 11. & seqq. Vela differt. 39. num. 42. & differt. 48. num. 8. & seqq. & differt. 8. num. 7. ubi plura de bona fide ad eam.

Et an prescribi possint, si iuramento firmata fuerint? Vela differt. 10. & 26. à num. 45. & 60.

Et an ex partiu conventione possint perpetuū durare? Gom. lib. 2. var. cap. 2. num. 28.

Et de actionis personalis prescriptione, Gom. lib. 3. var. cap. 6. num. 15. vers. Dubium, Olea de cef. 6. de cef. q. 11. num. 17.

Et an, & quoque per litis contestationem, vel rei oppositionem actio perpetuerit, & per quem actum perpetuatio fiat? Vela differt. 26. à num. 82. & 92. & differt. 38. n. 42. Olea tit. 6. de cef. queft. 11. n. 19.

Et an, & quando per juramentum? Roder. in 1. Post rem, notabil. 2. vers. Considera ultimè, Vela differt. 10.

Et quatenus perpetua, per litis contestationem actio durer? Roder. ubi proxime, num. 4.

Et de actionum præscriptionis interruptione, Vela differt. 26. à num. 82. & differt. 34. à num. 70.

Jure exequendi præscriptio, an via ordinaria agi possit, aut è contra? Vela differt. 26. à n. 45. Carleval. tit. 3. disp. 4. num. 3. & 20.

An paupertas impedit actionis ortum, vel tantum ejus exercitum. Velaſc. p. 1. de Prio. paup. 45.

† Actio semel extincta non reviviscit, ut in l. 73. que, res §. aream, versic. in perpetuum ff. de foliū. I. si alienus seruos de noxalibus, I. cum ex caufa, C. de remifion. I. postquam liti, C. de paliis, cap. ex injumentione, ubi gloss. in verbo, prima, ibidem, Doctores de Simon, & in gloss. fin. ad finem, in cap. fin. de adulter. Sed si unam caufam ego pro fecutus sum, & succumbo, possum eadem rem ex alia caufa petere, I. si mater. §. 1. & 2. ubi D. D. ff. de exceptione rei judicat. I. si hereditatis, C. de petitione heredit. capit. fin. de caufa possession. & proprietat. & infra eo cap. n. 5.

74. Actio

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

13

Actus qui cum confensu aliquius, & sine eo fieri quit, fine eo fieri intelligitur. Molin. lib. 2. num. 135. cum seqg.

Actus agentium ultra iporum intentionem non operantur, l. Non omnis numeratio, de reb. credit. Segura in Direct. Judic. 2. part. cap. 3. num. 41. cum seqg. quæ ex verbis, & tenore colligitur. Salgd. de Reg. 4. pari. cap. 3. num. 47. cum seqg. & 2. pari. de retent. cap. 22. num. 12. cum seqg. vide infra num. 44. Giurba de feud. §. 2. gloss. 13. num. 34.

Et ad quid in actibus gefisi intentio agentis extendatur? Gom. in l. 45. Taur. num. 41. † Et quod semper presumitur eis facere velle eo modo quo opus est ut valeat, Voritigoit. var. cap. 27. n. 34.)

Actus jure communi potius, quām speciali factus censetur, & jure favorabili, ubi duplice iure fieri quit. Molin. lib. 2. de Primog. cap. 2. n. 14. Scaccia de sentent. cap. 1. §. 1. queft. 1. n. 55.

Et quod ita interpretetur, ut minus noceat gerenti, Vela differt. 30. num. 66. Menoch. lib. 6. presumpt. 6. ubi quando alter.

Actus ita interpretandus, ut aliquid operetur, 9 1. Quotiens, de reb. credit. Castillo lib. 4. controver. cap. 38.

Actus frivoli vitandi. Salgd. de Reg. 3. pari. 10 cap. 6. num. 66.

Actus qui ex duplice potestate fieri quit, ex ea factus censetur, quæ utilior fit ejus validitati. Molin. lib. 2. de Primog. cap. 7. num. 70. Castillo. tom. 6. controver. cap. 113. Salgd. 2. pari. Labyr. cap. 23. à num. 5. & 2. pari. de retent. cap. 12. §. unic. Gom. in l. 3. Taur. num. 105. in fin.

Actus non tribuitur agenti, sed mandanti. Sal. 12. 4. pari. de Protet. cap. 3. num. 24. & 26. & cap. 6. num. 51. cum seqg. & 1. pari. de Reg. cap. 4. num. 20. & vide verb. Procesus.

Et quod notorium est, quod ex illis constat, Pareja tit. 2. de edit. refol. 6. n. 9.

Actus exigit in agente & voluntatem, & potentiam, alias non valet. Molin. lib. 2. de Primog. cap. 1. n. 11. vers. Primog. Tract. 1. Comm. opinion. lib. 1. tit. 3. num. 2. & vide infra, num. 45. Giurba. obseruat. 116. à num. 8.

Et ex cuiuslibet defectu actus vitiatur. Molin. lib. 1. de Primog. cap. 24. Castillo lib. 4. controver. cap. 5. Solorç. tom. 2. de Jur. Ind. lib. 2. cap. 3. num. 86.

Et quod agentis habilitas præsumitur, Menoch. lib. 6. presumpt. 13.

Actus qui non valet ut sit, an valeat ut possit? Castillio lib. 2. controver. cap. 7. Molin. lib. 1. de Primog. cap. 12. num. 26. Gom. lib. 1. var. cap. 4. num. 6. vers. Quinto. Covarr. de fonslib. cap. 3. Segura. Direct. Judic. Ecclef. 2. p. cap. 3. num. 41. Miceris de Majorib. in initio 1. part. à num. 70. & à num. 76. Solorç. tom. 2. lib. 3. cap. 20. n. 59. & seq. Salgd. 2. pari. Labyr. cap. 23. à num. 5. 11. & 35. & 1. pari. de retent. cap. 12. num. 25. & 2. pari. cap. 12. §. unic. à num. 2.

Et cui tributur? Add. ad Molin. lib. 2. cap. 2. n. 7.

Et a quo actus censetur gefisi, Menoch. lib. 6. presumpt. 11.

Actus qui vitiatur ob excessum contra jus, vel dispositionem, an sustineatur in eo, quod non exceditur? Salgd. de Reg. 4. pari. cap. 14. n. 195. cum seqg. & 2. pari. Labyr. cap. 4. à num. 19.

Actus legis, vel hominis, an plures fieri possint, vel debeat? Castillo de alim. cap. 53. Salgd. 2. pari. de retent. cap. 23. num. 35. & seqg. Molin. lib. 1. de Primog. cap. 6. num. 20. Riccius part. 3. collect. 587. & p. 5. collect. 1711. Sanch. lib. 8. de Matrim. disp. 31. Salgd. d. cap. 4. à n. 36. Solorç. tom. 2. lib. 3. cap. 20. num. 54. & cap. 26. num. 81. Gonçal. Regula. 8. Cancel. gloss. 11. à n. 79. Lara lib. 1. de Anniv. cap. 3. num. 18. ubi quando non consumatur uno actu dispositio. Velaſc. de Prio. paup. part. 2. in special. num. 17. & 18. Tiraquell. in l. Boves, §. Hoc sermone, de verbis signis.

Et an actus nullus ex aliqua caufa, iterum fieri possit ab eo, qui agendi potestat habeat? Barbos. in cap. 14. num. 10. de elect.

Et an à tellatore relatum pro anniversario; semel, vel quotannis præstandum. Lara lib. 1. de Anniv. cap. 3.

Et quando actus semel peractus, reiterari debet, D. de Castejon Alphab. Jurid. Tom. I.

B. vek

14 Alphabetum Juridicum, Canonicum;

vel possit? Tiraquel. in l. Bores, §. Hoc sermone, de verb. signif. limit. i. & seqq.

Actus quae servet, interpretatio sumenda. Guiterr. lib. 3. Prat. quæst. 17. num. 296. Pareja de intrum. edit. tit. 5. refol. 16. num. 53. Carleval. de judic. tit. 3. diffut. 35. num. 39. Cañillo tom. 4. controv. cap. 30. & tom. 5. cap. 98. Salgad. 2. part. Labyr. cap. 23. a. n. 9.

Et actus factus finis diffimilatio, qui fieri potest utiliter ex uno capite, & ex alio non, an valeat, nec ne? Salgad. 2. part. de retent. cap. 12. §. unic. Ciriaco. controv. 162. & 181. & 182. Dian. tom. 6. tract. 1. refol. 138. n. 3. Menoch. lib. 6. presumpt. 4. & seqq.

Actus intelligitur in dispositione de actu valido. Salgad. de retent. 2. part. cap. 24. num. 7. cum seqq.

Et idem ex similitudine, aetum invalidè agere, & non agere. Giurb. ad confuetud. cap. 8. gloss. 7. n. 7. & 9.

Actus presumptus perfectus, nisi contrarium apparcat. Salgad. de Reg. 1. part. cap. 2. §. 2. n. 8. Mieres de Majorat. 1. p. q. 1. à n. 397. Vide Gom. lib. 2. var. c. 11. n. 17. ubi an sollemnem presumatur.

Et quando perfectionem recipiat? Gonçal. ad Regul. 8. Cancel. gloss. 63. à n. 22. Et quod amplus perfici nequit, Gom. in l. 45. Taur. n. 98. Ciriaco. controv. 312.

Quicunque actus, qui gratis fieri debet, si prelio intervenerit fiat, nullus est, & simoniacus. Molin. lib. 2. de Primog. cap. 5. num. 40.

Ex duobus actibus contraria, vel diversis, quis prior presumatur? Olea de cef. jur. titul. 8. quæst. 3. Menoch. lib. 6. presumpt. 7.

Qui actum facit, ejus legibus obligatur. Salgad. in Labyr. 1. part. cap. 13. §. 1. num. 44. & 45. Paz de Temm. cap. 57. n. 197. & seqq. Escobar de Puerto. Sanguin. 1. part. cap. 2. & 5. à num. 21.

Actus qui pendet ab alio, non attenditur, sed is à quo penderit. Salgad. Labyr. 3. part. cap. 4. num. 52.

Actus ex errore gestus, neque nocet, neque prodebet alicui. Gom. lib. 3. var. cap. 3. num. 34.

Qui potest actum facere, potest eum qualificare. Larrea decif. 2. num. 1. Salgad. Labyr. 2. part. cap. 16. à num. 51.

Et contra, qui non potest actum facere, eum qualificare, aut minuere nequit. Salgad. supr. num. 55. & seqq.

Actus pro parte approbari, & pro parte reprobari non potest. Salgad. Labyr. 2. part. cap. 6. à num. 16.

Actus nullus, vel resolutus pro non actu habetur. Salgad. d. cap. 6. num. 55. vers. Nam, & cap. 10. num. 9. & vide Tiraquel. in l. Bores, §. Hoc sermone, de verb. signif. limit. i. & seqq.

Actus qui sine facultate, aut confirmatione valet, an ex eo vitetur, quod in eo exprefsi cauatum sit de facultate ad eum, vel de confirmatione ipsius, si haec non obtemperantur? Salgad. Labyr. 2. part. cap. 17. à num. 27. & num. 80.

Etan qui sine solemnitate, vel scriptura valeret, ex eo quod scriptura, vel solemnitas nulliter fuit interposita, vitetur? Salgad. ubi supr. à n. 74.

Actus prohibitus in favorem alicuius, valet si in ejus utilitatem sit gestus. Salgad. Labyr. 2. part. cap. 17. n. 82.

Qui aucti consentit, an eum facere intelligatur. Vide infra, verb. Consensus, n. 8.

Actus acceptatus, cum omnibus suis qualitatibus acceptari videtur. Salgad. Labyr. 3. parti. cap. 2. num. 84. cum seqq.

Actus factus intelligitur in exequitionem præcedentis conventionis, aut tractatus. Salgad. dicit. cap. 2. a. num. 87. & 153. Vela differt. 1. 8. n. 25. & seqq.

Si in actu intervenias solemnitas requirita, in 31 ejus exequitione alia nova non requiritur. Salgad. 3. parti. Labyr. cap. 4. à num. 9. & 17.

Actus ex errore, ab eo qui potestate agendi 32 habebat, an teneat? Barbos. cap. 54. à num. 3. & num. 17. de elect.

Et an ab eo, qui ignorat agendi potestatem habere. Menoch. de Arbitr. quæst. 75.

Actus in dubio censetur gestus secundum juris 33 dispositionem. Barbos. in cap. 11. num. 2. de const. Menoch. lib. 6. presumpt. 10. ubi quod secundum ejus naturam.

Actus non valet, si non fiat ex potestate, ex qua 34 fieri quit. Solorcan. tom. 2. lib. 3. cap. 20. num. 54.

Ad actus validitatem, an veritas, vel opinio 35 agentium inspicatur? Gonçal. ad Regul. 8. Cancel. in §. 5. proxim. à num. 95.

In actibus contrahentium, plerumque unus sit, 36 & occultatur alius. Vide verb. Occulta, n. 3.

Actus an proprio, vel alieno nomine gestus in 37 telligatur? Vela differt. 38. num. 3. Vide verb. Nom. n. 16.

Actus de jure permisus, à quolibet fieri quit, 38 qui prohibitus facere non inventur. Gom. in l. 3. Taur. num. 1.

Et qui actus fit permisus, & bonus, qualis prohibitus, & malus, ex quibus dignoscatur. Menoch. lib. 6. presumpt. 16. & seqq.

An valeat actus quoad Deum, & in conscientia 39, si in eo licet deficiant lumen positivi solennitates, adiunct naturalis, & divini? Riccius part. 5. collecti. 1759.

Actus quando novus, vel de novo fieri dicatur? 40 Ciriaco. controv. 310.

Et possum uno actu diversis præceptis satisfieri, 41 & an diversis actibus uno tempore gestis? Sanch. lib. 1. Sum. cap. 14. Dian. tom. 1. tract. 6. refol. 50. & seqq. & tom. 2. tract. 3. refol. 30. & tom. 4. tract. 4. refol. 34. & tract. 5. refol. 13. & seqq.

Et an plura peccata fieri, ratione multiplicitatis objectorum? Dian. tom. 1. tract. 7. refol. 22. 67. & seqq. & tom. 4. tract. 6. refol. 62. & seqq. & tom. 5. tract. 2. refol. 54. Mendo in Statuta opin. benign. differt. 2. quæst. unic. ubi an uno actu, plura juramenta, aut vulnera, plura peccata efficiant.

Actus qui multiplici ex capite, & alieno, & 42 proprio nomine fieri quit, ex quo factus intelligatur? Scaccia de sentent. cap. 1. p. 1. quæst. 1. n. 55. & seqq.

Agenti quod in se est, Deus dat suam gratiam. Marquez lib. 1. de Gubernat. cap. 22. fol. 133. & lib. 2. cap. 6. fol. 127.

De defectu intentionis agentium, in actis, & 44 concessionibus. Vide supra, n. 7.

Et quod ex hoc equi non debet à superiori jussum, ubi ejus voluntas deficit; & quod exceptio deficientis intentionis nusquam excluditur. Salgad. 1. part. de retent. cap. 3. à num. 29. ubi plura de hac exceptione.

Actus omnis validitas, ex potestate, & voluntate pendet. Salgad. d. 1. parti. cap. 10. num. 78.

Et an ex supervenientis potestatis jure firmetur? Fab. in Cod. diffinit. 36. tit. 2. lib. 1. & vide supra, num. 2.

Actus aliqui prejudicialis, non alter ei prædicatur, quād si effectum fortiori, & ab interesse habeant acceptetur. Salgad. 2. parti. de retent. cap.

Civile, Theoricum, &c. Litera A.

15

Et quid sit accusatio, & in quo differat ab actione, officio Judicis, & deratificatione? l. 27.

ubi Greg. gloss. 2. tit. 1. part. 7. Gom. lib. 3. var. cap. 1. num. 30. l. 1. ubi Greg. tit. 1. part. 7.

Et an in scriptis, vel fine eo fieri possit, vel debeat? caus. 2. quæst. 8.

Et de bono accusationis, l. 1. ubi Greg. tit. 1. part. 7.

Et an sit grata Deo, vel contra eum? Matheu de re criminal. controv. 27. num. 14.

Et an accusationem secreta monitio præcedere debeat. Sanch. lib. 6. consil. cap. 1. dub. 27.

Qui possit, vel non accusare? Ant. Aug. 2. part. 3. lib. 30. tit. 4. & 10. Segura 2. part. Direct. Judic. Ecclæsiaſ. cap. 3. num. 11. Bobadill. lib. 5. Polit. cap. 2. à n. 17. Cancer. 2. part. var. cap. 11. l. 2. cum seqg. titul. 1. l. 14. tit. 8. part. 7. Gom. lib. 3. var. cap. 1. à num. 34. Sanchez lib. 6. consil. cap. 1. dub. 30.

Et an valeat processus, si parte non opponente, accusat prohibitus. Gom. d. cap. 1. num. 31.

Et quid sit Paganus, aut haereticus Christianum accusare. Ant. Aug. part. 1. lib. 1. tit. 18. Coriolan. pag. 59.

Et an accusatus suum accusatorem, vel alium accusare queat? cap. 1. cap. ultim. ubi Cujac. de Testamento. caus. 3. q. 11. & caus. 6. quæst. 2. Barbos. in l. 29. à num. 55. & 77. de judic. Greg. in l. 4. gloss. 3. & seqg. tit. 1. part. 7. Carleval. de judic. titul. 2. disputat. 6. n. 10. Riccius part. 4. collecti. 1418. Vide Leg. si quis Recop. de publicis Judicis.

Et an excommunicatus possit? cap. 2. ubi Cujac. de except. caus. 4. quæst. 1.

Et an absens? caus. 3. quæst. 9. Ant. Aug. part. 3. lib. 30. tit. 13. Cujac. cap. 1. qui Matr. accusar.

Et an inferiorum ordinum, eos qui sunt majorum, accusare possint? caus. 2. quæst. 7.

Et an infames, criminis irreuti, & non legitime conjuncti? caus. 3. quæst. 4. & caus. 6. quæst. 1. Gom. lib. 3. var. cap. 1. num. 3.

Et an mulier? caus. 15. quæst. 3. Franch. decif. 100. Gom. 3. var. cap. 1. n. 31. & cap. 3. n. 65.

Et an accusatus de vulnere cum cicatrice, ab foliis ab observatione judicii, possit iterum de simili vulnere accusari? Greg. l. 1. gloss. 2. tit. 7. part. 6. Salgad. 4. parti. de Reg. proiecti. cap. 3. num. 197.

Et an qui non fuit criminis offensus? Bobadill. lib. 5. Polit. cap. 2. num. 11.

Et quando quilibet de populo? Gom. in l. 67. Taur. num. 2. & lib. 3. var. cap. 1. n. 4. vers. Terria. & n. 28. ubi an forensis?

Et an Laicus Clericum? Cevallos comm. q. 649. Et an cuius celum est jus accusandi? Olea tit. 3. de cef. jur. quæst. 13. n. 1. & 2.

Et inter eos, quibus jus accusandi competit, qui praferantur? Bobad. lib. 5. Polit. cap. 2. à num. 21. Cancer. lib. 2. var. cap. 1. num. 62. Gom. lib. 3. var. cap. 1. n. 35. & cap. 3. num. 61. Franch. decif. 100. l. 1. 43. tit. 1. l. 3. ubi Gregor. gloss. 5. titul. 4. part. 7. P. Molin. de just. & jur. tract. 3. diff. 45. Antunez lib. 1. de donat. part. 2. cap. 18. Giurba observat. 27. & observat. 111.

Et in accusatione mortis mariti, an uxori, vel filii ex priori matrimonio praferantur? Giurb. conf. 61. Flores de Mena lib. 5. var. quæst. 7. ubi quibus uxori praferatur.

Et quod mortuo marito, uxori primo loco jus competit accusandi, vel remittendi mortem. Valseng. conf. 153. Gom. lib. 2. var. cap. 1. num. 32.

B 2 Matheu

ACCUSATIO.

De accusationibus, vide Ant. Aug. part. 3. lib. 30. per tornum. Lantmeter. lib. 2. de veter. Cleric. cap. 108. Simanc. de Catholic. inst. tit. 4. Riccius part. 4. collecti. 1219. Ciriaco. controv. 104. ubi an licet, honestumque sit accusare?

Et de forma procedendi in ea de jure Romanorum, Matheu de re criminal. controv. 25. num. 41.

Et an accusatio sit actio, officium Judicis, vel jus distinctum? Gom. lib. 3. var. cap. 1. num. 30.

Et de forma accusationis proponendæ, & quid continere debeat? Gom. d. lib. 3. cap. 11.

D. de Casteljon Alphab. Jurid. Tom. I.